

Høringssvar til regional helse- og utviklingsplan for Helse Sør-Øst RHF

Spesialsykepleierne i ABIOK faggruppene (Anestesi-, Barne-, Intensiv-, Operasjon og Kreft) er dypt bekymret for tilgangen på spesialsykepleierkompetanse og frafallet i klinikken. HSØ skriver at det er vanskelig med en langsiktig framskrivning på grunn av utvikling av helseteknologi. For oss som jobber pasientnært er utviklingen helt tydelig. Pasientene vi møter i dag er mer ressurskrevende og de blir flere. Pasienter er eldre og multimorbide, noen er så små at de veies i gram, og trenger spesialkompetanse for å vokse opp. Teknologi og digitalisering gir ikke tilpasset smertelindring, kontinuerlig overvåkning eller hjelper et barn til verden i løpet av minutter når keisersnitt er den eneste løsningen.

Pasienter og pårørende som opplever akutt, alvorlig og kritisk sykdom eller skade har vanskelig for å gi innspill til høringsutkastet selv. Vi vil derfor uttrykke bekymring på vegne av pasientgruppene vi møter i akuttmottaket, operasjonsstuen, barne-, kreft-, overvåkning-, postoperativ- og intensivavdelingen. Store deler av sykehusøkonomien er sentrert disse avdelingene. Å være fremsynt med tanke på personell som skal bemanne disse avdelingene, vil i seg selv være besparende ikke bare rent økonomisk, men også med tanke på pasientopplevelsen.

Mangelen på spesialsykepleiere innen ABIO ble konstatert i rapporten ABIO-ressurs¹. Rapporten viser at det er høy gjennomsnittsalder og at enhetsledere oppgir å ikke ha nok kompetent personell til å opprettholde kapasiteten. En kartlegging i 2017 viste at HFene har ikke oversikt over sin spesialsykepleierbeholdning innen ABIOK, og kan heller ikke si noe konkret om hva det faktiske behovet i fremtiden, og at utdanningsinstitusjonenes kandidatmåltall ikke oppnås nasjonalt².

I HSØs innspill til Helse- og omsorgsdepartementet; Behov for kapasitet i helsefaglige utdanninger høsten 2017 påpekes det at *«det generelt er behov for en vesentlig økt utdanningskapasitet. Dette gjelder særlig videreutdanningene anestesi, intensiv og operasjon»*. Selv om HSØ sitt vedlegg viser at det er vesentlig behov for økt kapasitet for barnesykepleiere er det kun synlig i deres vedlegg. Vi er kjent med at situasjonen er krevende også i de andre helseregionene med stor og økende mangel på spesialsykepleiere.

¹ [Analysesenteret 2015: ABIO Ressurs](#)

² [Analysesenteret 2017: Kartlegging ABIOK-videreutdanning. Behov, stillinger, kapasitet og samordning.](#)

På tross av tydelige signal fra flere hold er kandidatmåltallet ikke økt for ABIOK-sykepleiere i statsbudsjettet 2019, og situasjonen er enda mer kritisk enn i 2017.

Kandidatmåltallet for ABIOK-utdanningene forblir uendret, mens behovet for flere spesialsykepleiere i spesialisthelsetjenesten øker. Våre utdanninger egner seg ikke for skippertak. Utdanningen er i stor grad knyttet opp til praksis, og gode praksisplasser er ressurskrevende, derfor kan ikke antall studenter økes kraftig på kort sikt.

ABIOK-faggruppene ber om at utviklingsplanen tydelig løfter behovet for en regional plan for spesialsykepleiekompetansen. Sentrale elementer er;

- flere utdanningsstillinger
- full lønn under heltidsutdanning
- et strategisk og langsiktig samarbeid med universitets- og høyskolesektoren.

HSØ bør prioritere rekruttering til utdanninger for ABIOK kombinert med tiltak for å beholde ABIOK-sykepleiere lengst mulig i jobb. Dette kan gjøres gjennom;

- tilbud om faglig utvikling
- fulle stillinger
- lønn for kompetanseutvikling

Slike tiltak er nødvendig for å møte fremtidens behov for spesialsykepleiere og dermed kunne gi pasienten et kvalitetssikret tilbud. Det må legges press på myndighetene slik at kandidatmåltallene for ABIOK økes før det er for sent. For hvert år som utdanningshastigheten ikke økes vil etterslepet bli større og byrden i det fremtidige helsevesenet tyngre.

Med vennlig hilsen

Therese Jenssen Finjarn,
leder Anestesisykepleiernes
Landsgruppe av NSF

Paula Lykke,
leder Intensivsykepleiernes
Landsgruppe av NSF

Kirsti Egge Haugstad,
leder Barnesykepleierforbundet

Aina Hauge, leder NSF
Landsgruppen av
Operasjonssykepleiere

Mona Grytten, leder NSF's
Forum for Kreftsykepleie